

Augsburg, 13. November 1576

An Johannes Crato von Krafftheim

UB Breslau, Ms. 9820 (Rehdigeriana 246), Nr. 350 (fol. 461r-462v) (nicht eigenhändig bis auf die Adresse und die Unterschrift).

Nobili et magnifico viro, D. Ioanni Cratoni à Crafthaim, Caesareae Maiestatis consiliario et medico intimo. Domino et amico suo colendo. Preßlau.

S. Meas ab excellentia tua requiri literas, tām mihi gratum est, clarissime vir, D[omine] et amice colende: quām officium vel in hoc genere meum à plerisque desiderari, molestum. Defendo me tamen nimis vera et infirmae senectutis, et afflictæ valetudinis, et occupationum etiam quarundam, excusatione. Nam quid dicam, nihil habere me scriptio dignum? cum et publica excellentiae tuae notissima sint, et hominis scholastici iudicium de ijs rideri soleat: et priuata nostra eiusmodi sint, vt nos esse homines, quotidianis casibus, nunc laetoribus nunc tristioribus, admoneamur. Superiore autem mense vt periculosem Io[annis] Baptistae tui morbum συμπαθῶς cognoui: ita nunc et restitutam illi valetudinem, et tibi quasi ab inferis restitutum ex animo gratulor: Deumqūe precor, vt senectutem parentum obseruantia sua et omni genere virtutis subleuet atque ornet: id quod eum facturum et spero et opto: amanterqūe ex me salutari vellem. In Doleti formulis honorificam et amicam mei mentionem esse factam, singularis tuae humanitatis et eximiae benevolentiae fuit. Caeterum is libellus etsi multa vtilia habet: tamen plura praetermisit ad dicendum necessaria, quam protulit. Edidit idem duo magna volumina obseruationum Latini sermonis, olim etiam Camerario nostro in hoc genere maximē probata. Secutus enim fuit non verborum seriem, ordine Alphabetico dissipatam: sed connexionem vocum certa methodo digestam: vt quacunque de re scribere velis, in promptu sint optimorum autorum exempla et phrases. Magni eius operis epitome, nescio quo autore, Basileae ante annos complures est edita: nunc verò neque ipsorum commentariorum neque illius epitomes vlla exempla prostant. Quae cum ita essent: Hauenreuttero autor fui, illius epitomes cum editis formulis coniungendae, et è Latinae linguae thesauro Lugdunensi ea adiungendi, quae in vtroque libello desiderarentur. Tale enim opus, ad profligandam magna vi se ingerentem Barbariem plurimum habiturum esse momenti arbitrabar. Sed ille ... τῇ φρασεολογίᾳ πολλὰ χαίρειν φράσας, Grammaticis libellis formosam et dotatam puellam antiquorem duxit, vt iam tale nihil ab eo debeam expectare. Evidem in emendandis ...rum et sermonibus et scriptis animaduerto quantum intersit, tales libros, Latinae elegantiae studiosis adolescentibus esse in manibus: adeò quidem vt ipse, quae ab illo petij, praestare non grauarer, nisi Frigidus obstaret circum praecordia sanguis. Etsi (verum vt fatear) animus adhuc satis est et excitatus et alacer: sed viribus corporis, manuumqūe ministerio maximē destituitur. Nam obtusiorem oculorum aciem, et memoriam labascentem, quibusdam rationibus, in primisqūe diligentiae assiduitate, partim leuare, partim fulcire possem. Haec igitur alijs committamus: nostramqūe aetatem non tam ingrauescentem, quām grauem, et philosophiae et Theologiae quasi tibicinibus, sustentemus: parati atque alacres ad migrandum ex hac valle miseriарum in patriam caelestem: cuius quae felicitas sit, olim D. Pauli verbis, ē vetere propheta repetitis, his versibus delineauit:

Non oculos vidit: non audijt auris: in altos
Pectoris haud penetrant felicia dona recessus:
Quae Deus instruxit se depereuntibus, antè
Quam iaceret vasti fundamina praescius orbis.

Vale. Augustae Vindelicorum. Idibus Nouemb[ris] 1576.

Hiero[nymus] Wolfius
Tuus.